
VANNOMRÅDE LEIRA-NITELVA

ÅRSMELDING

2024

Nitelva Foto: Vannområde Leira-Nitelva

VANNOMRÅDE
LEIRA-NITELVA
- elveliv.no -

INNHOLDSFORTEGNELSE -

1. FORORD	4
2. OM VANNOMRÅDET	5
3. ORGANISASJONEN	6
3.1 Vannområdets organisering	6
3.2 Vannområdegruppens sammensetning i 2024	7
3.3 Avholdte møter i 2024	9
4. AKTIVITETER I VANNOMRÅDET I 2024	10
4.1 Hovedfokus i temagruppene i 2024	10
4.2 Vannområdets prosjekter	10
4.3 Prosjekter i regi av andre	12
4.4 Temakvelder og foredrag	12
4.5 Viktige tiltak i kommunene	13
4.6 Ikke gjennomførte aktiviteter	15
5. NETTSIDER OG SOSIALE MEDIA	16
6. TILGJENGELIGGJØRING AV KUNNSKAP	17
6.1 Vannmiljø	17
6.2 Vann-nett	17
7. VASSDRAGSOVERVÅKING	18
7.1 Kjemisk- fysisk overvåking	18
7.2 Biologisk overvåking	18
8. MILJØTILSTAND 2024	19
8.1 Økologisk tilstand i vannområdet	19
8.2 Kjemisk tilstand i vannområdet	19
8.3 Vassdragsovervåking i 2024	20
8.3.1 Kjemisk-fysisk overvåking	20
8.3.2 Trendanalyser	20
8.3.3 E.coli	21
9. ØKONOMI - INNTEKTER OG FORBRUK	22
9.1 Hovedkonto	22
9.2 Vassdragsovervåking	23
VEDLEGG 1.	
Noen utvalgte fakta om hver kommune	24
VEDLEGG 2.	
Oversikt over kommunenes økonomiske bidrag til fellesutgifter i VO Leira-Nitelva	34

1. FORORD

Valget høsten 2023 førte til at det ble stor utskifting i vannområdets styringsgruppe, og 2024 startet derfor uten en fungerende styringsgruppe. I mars ble nytt styre konstituert, og Amine Mabel Andresen, ordfører i Lørenskog kommune, ble valgt til ny leder av styringsgruppa, og Anette C. Elset, varaordfører i Lillestrøm kommune, ble valgt til nestleder. Da det var mange nye representanter i styringsgruppa, ble hovedfokus på første møte det grunnleggende i vannforvaltningsarbeidet. Representanter fra både vannregion Glomma og Statsforvalteren holdt innlegg, og vannområdet informerte om arbeidet i vannområdesekretariatet.

Det har vært stor aktivitet i vannområdet i 2024, og det har vært gjennomført flere spennende prosjekter. Vi har fortsatt med å ha fokus på edelkreps, og har også satt søkelyset på vandringshindre og elvemusling. Dette er temaer som også vil få stort fokus i 2025.

Vi er nå halvveis i denne planperioden, og høsten 2024 ble derfor dokumentet "Hovedutfordringer i vannområde Leira-Nitelva" utarbeidet. Dette var som en del av det pågående arbeidet i vannregionen med å oppdatere planprogram og hovedutfordringer for en ny planperiode. Disse dokumentene er på høring første halvår i 2025.

Nyhetsbildet i 2024 har dessverre igjen vært preget av ekstremnedbør og flomhendelser, både i verden og i Norge. I 2024 opplevde nær en tredjedel av europeiske vassdrag flom. Skadene over hele Europa beløp seg til minst 217 milliarder kroner. I Norge var den mest alvorlige flom- og skredhendelsen ekstremværet Jakob som traff Vestlandet i slutten av oktober. Vi blir stadig minnet på hvor viktig arbeidet med vannforvaltning er.

Nå er vi klare for 2025 med flere spennende prosjekter, og videre arbeid mot en ny planperiode.

2. OM VANNOMRÅDET

Vannområde (VO) Leira-Nitelva er et av Norges 109 vannområder og en del av vannregion Glomma. Etter kommunesammenslåing og reversering av regionreform består nå vannområdet av 10 kommuner (tabell 1) i fylkene Oslo, Akershus og Innlandet.

Vannområdet er et geografisk område avgrenset til Leira og Nitelvas nedbørsfelt, og strekker seg fra Romeriksåsen og Nordmarka i nord til Svellet (innløp Øyeren) i sør. Totalt er det 62 innsjøvannforekomster, 165 elvevannforekomster og 3 grunnvannforekomster i vannområdet.

Leiravassdraget er svært variert fra rent, klart elvevann og mange innsjøer i Øståsen/Nordåsen og Romeriksåsen, til hissig, terrengformede bekker og elver gjennom bratte ravinedaler og til slutt en langsom, meanderende elv før utløpet i Nitelva. Selve elva Leira har en total lengde på 100,8 km. Nitelva har sitt utløp fra Harestuvannet og startet sin ferd gjennom skogkledde områder. Nedover Nittedal går elva inn i jordbruksområder og danner noen meandere. De nedre delene er nærmest en bred flod, og etter 37 km renner Nitelva ut i Svellet ved Lillestrøm.

Både Leira og Nitelva var i 2024 vernet mot utbygging av kraftverk og andre inngrep i elva.

Begge elvene renner igjennom områder under den marine grensen og er derfor påvirket av marin leire. Dette fører til at den naturlige tilførselen av partikler og næringssalter er stor, og gjør at de nedre delene av vassdragene ikke blir "krystallklare og rene". Målet blir derfor å sikre gode livsbetingelser for vannlevende organismer som lever i slike elver, og best mulig ivareta brukerinteressene.

Tabell 1. Kommunenes areal innenfor VO.

Kommune	% av kommunen som er innenfor vannområdet
Gran	27
Lunner	65
Oslo	7
Ullensaker	35
Rælingen	45
Nannestad	70
Lillestrøm	27
Gjerdrum	100
Lørenskog	100
Nittedal	96

Figur 1. Kart over vannområde Leira-Nitelva

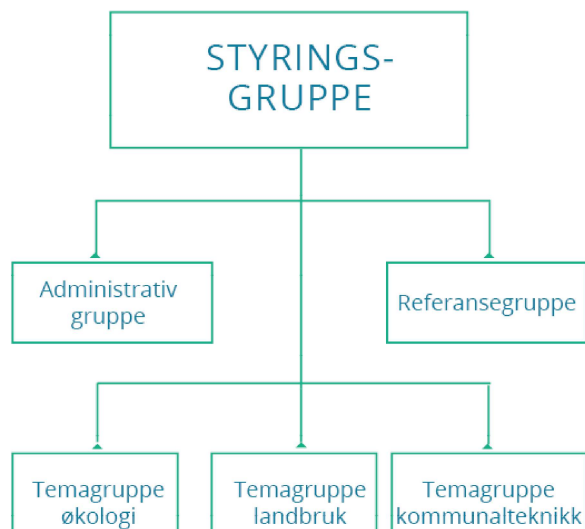
3. ORGANISASJONEN

3.1 VANNOMRÅDETS ORGANISERING

Nåværende organisering av arbeidet i Vannområde Leira-Nitelva ble vedtatt av styringsgruppa i 2008, og arbeidet ble fordelt på fem ulike grupper (figur 2). Styringsgruppa ledes av deltakerkommunenes ordførere/varaordførere. I tillegg deltar en politisk representant fra Viken Fylkeskommune, som delegert prosessmyndighet på vegne av Vannregionmyndigheten for Glomma, Viken fylkeskommune. Statsforvalteren i Oslo og Viken har fagansvar for arbeidet etter vannforskriften. De og Akerhus bondelag deltar i gruppa som observatører. Styringsgruppa legger premisses for vannområdearbeidet etter føringer fra Vannregionmyndigheten, og skal forankre viktig milepæler i sine respektive kommuner. Styringsgruppa legger premissene for arbeidet til vannområdets administrative gruppe, samt tre faggrupper med fagkompetanse innen økologi, landbruk og kommunalteknikk. I 2015 ble det satt igang en prosess for å se på om denne organiseringen av vannområdet var optimal, og om det burde vurderes å gå fra en politisk styringsgruppe til en administrativ styringsgruppe. Etter en grundig prosess kom styringsgruppa frem til i desember 2017 at vannområdet beholder en politisk styringsgruppe.

For best mulig å sikre lokal forankring og medvirkning ble det i 2008 opprettet en referansegruppe med representanter for Akershus bondelag, Småbrukarlaget, Skogeierlag, Naturvernforbundet, Forum for natur og friluftsliv, Jeger- og fiskerforbundet, Grunneierlagene, Utmarkslaget, Nitelvas venner, Sagelvas venner, OSL, Vegvesnet, næringsvirksomheter, m.fl. Noen av disse har ikke vært innkalt til de møtene som har vært avholdt til nå. Det har ikke vært holdt møter i referansegruppa i 2024, men det har vært kontakt med flere for å innhente informasjon om blant annet fisk og edelkreps.

Det daglige arbeidet i vannområdet er tillagt sekretariatet og utføres av daglig leder. Daglig leder har kontor i Lillestrøm kommune, som har det administrative ansvaret for prosjektet.

Figur 2. Organisasjonskart for vannområdet

3.2 VANNOMRÅDEGRUPPENES SAMMENSETNING I 2024

Ny styringsgruppe ble konstituert i mars 2024. Ordfører i Lørenskog Amine Mable Andreassen ble valgt til leder av styringsgruppen, og varaordfører i Lillestrøm kommune, Anette C. Elseth, ble valgt til nestleder.

Tabell 2. Deltagere i VOs styringsgruppe i 2024

Medlem	Representant i styringsgruppa
Gran	Gunn Elisabeth Alm Thoresen, ordfører
Lunner	Geir Andre Olsen, politiker
Oslo	Frode Hult, seksjonsleder vannmiljø
Ullensaker	Børre Lien Hansen, varaordfører
Rælingen	Runar Wattum Hansen, politiker
Nannestad	Karl Arne Leivestad, varaordfører
Gjerdrum	Lars Gustav Monsen, varaordfører
Lillestrøm	Anette C. Elseth (nestleder), varaordfører
Lørenskog	Amine Mabel Andreassen (leder), ordfører
Nittedal	Inge Solli, varaordfører
AFK	Lars Birger Salvesen, politiker
SFOV	Hilde Sundt Skålevåg (observatør)
Bondelaget	Elin Marie Stabbetorp (observatør)
Vannområdet	Line Gustavsen (sekretær/daglig leder)

I løpet av 2024 har det vært noen utskiftninger i den administrative prosjektgruppen.

Tabell 3. Deltagere i VOs administrative gruppe i 2024

Medlem	Representant i administrativ gruppe
Gran	Trygve Rognstad
Lunner	Kari-Anne Steffensen Gorset
Oslo	Toril Giske
Ullensaker	Rita Romsås Fjeldberg
Rælingen	Katarzyna Jaksina Nyborg
Nannestad	Rein Riise Dalermoen
Gjerdrum	Veronica Koster (tom.05.03.24)/Leiv Om-mund Knutson (fom 06.03.24)
Lillestrøm	Birger Marøy
Lørenskog	Norun Reppe Bell
Nittedal	Terje Kristian Bogstrand
AFK	Estrella Fernandez/Ole Eivind Ovnan Fjeldstad/Ingrid Elise Saltvedt Haarstad
SFOV	Sunniva Sandbu Numme
Statens vegvesen	Elisabeth Syse
Vannområdet	Line Gustavsen (sekretær/daglig leder)

Alle de tre temagruppene hadde gruppeledere i 2024. Gruppelederen bistår daglig leder med å utarbeide saksliste til møtene, og har ansvaret for å lede disse. Oversikt over hvem som representerte kommunene i de ulike temagruppene finnes i tabell 4.

Tabell 4. Deltagere i VOs temagrupeer i 2024.

Kommune	Faggruppe kommunalteknikk	Temagruppe økologi	Temagruppe landbruk
Gran	Trygve Rognstad	Trygve Rognstad	Ellen
Lunner	Kari-Anne Steffensen Gorset	Kari-Anne Steffensen Gorset	Ellen
Oslo	Toril Giske	Toril Giske	Ida M. F. Gjersem
Ullensaker	Rita Romsås Fjeldberg	Rita Romsås Fjeldberg	Hans Petter Langbakk/Mina Lisa Schou
Rælingen	Katarzyna Jaksina Nyborg	Linda A. Grimsgaard	Ida M. F. Gjersem
Nannestad	Erik Borander	Therese Børseth (tom. 01.04.24)/ Sara Louise McElroy (fom. 06.05.24)	Nina Lynnebakken
Gjerdrum	Odd Magnar Holmeide	Veronica Koster (tom.05.03.24)/ Leiv Ommund Knutson (fom 06.03.24)	Hans Petter Langbakk/Mina Lisa Schou
Lillestrøm	Jan Erik Bøgeberg	Hilde Birkeland	Ann-Kathrine Kristensen
Lørenskog	Ingen representant i 2024	Norun Reppe Bell	Ida M. F. Gjersem
Nittedal	Terje Kristian Bogstrand	Guro Haug	Anders Kvaløy Olsen
AFK	-	Estrella Fernandez	-
SFOV	Anette Strømme	Sunniva Sandbu Numme	Heidi Engelhardt-Bergsjø
Bondelaget	-	-	Elin Marie Stabbetorp
Vannområdet	Line Gustavsen (sekretær/daglig leder)	Line Gustavsen (sekretær/daglig leder)	Line Gustavsen (sekretær/daglig leder)

3.3 AVHOLDTE MØTER I 2024

Oversikt over møter avholdt i prosjektorganisasjonen i 2024 er vist i tabell 5.

Tabell 5. Antall møter avholdt i de ulike gruppene i VO i 2024.

Vannområde Leira-Nitelva 2022	Antall møter	Beskrivelse
Styringsgruppe	3	3 fysiske møter
Administrativ gruppe	3	3 hybridmøter
Temagruppe økologi	4	4 hybridmøter
Temagruppe landbruk	4	1 digitalt møte/3 fysiske møter
Temagruppe kommunalteknikk	2	2 hybridmøter

I 2024 ble det avholdt en del hybridmøter, det vil si møter der en del av deltagerene deltok fysisk, mens en del deltok digitalt. Dette gjør det lettere for fler å kunne delta på møtene.

Referater fra møtene i prosjektorganisasjonen er sendt møtedeltakere og publisert på elveliv.no. Saksprotokoller fra møter i styringsgruppa er i tillegg sendt i kopi til postmottak i hver av de 10 eierkommunene.

I tillegg til de ordinære møtene har det vært avholdt flere møter i ulike adhoc-grupper i forbindelse med ulike aktiviteter og prosjekter.

Daglig leder har deltatt på en del eksterne møter, arrangementer og seminarer. Et utvalg er presentert nedenfor.

Tabell 6. Antall seminarer, møter og befaringer i 2024.

Aktivitet	Antall	Beskrivelse
Seminarer		
Diverse seminarer	5	Seminarer arrangert av blant annet NIVA, Vannforeningen osv.
Møter		
Vannområdeforum	5	Møter i regi av Vannregionmyndigheten
Nabovannområder	12	Møter med vannområde Øyeren, HUVO og Randsfjorden
Eksterne prosjekter	3	Møter i forbindelse med prosjekt NS4 og Riparagro
Brukerpanel Vannmiljø/Vann-Nett	3	
Vassdragsovervåking	3	Oppfølging vassdragsovervåking, kommunemøter
Andre møter	28	Med kommuner, statsforvalter, osv.
Befaringer		
Diverse befaringer	7	

4. AKTIVITETER I VANNOMRÅDET I 2024

4.1 HOVEDFOKUS I TEMAGRUPPENE I 2024

Temagruppe landbruk

Det har vært normal møteaktivitet i landbruksgruppa i 2024. I første kvartal ble det jobbet med å få arrangert det andre av to temakvelder om kompostering av fast husdyrgjødsel, Gruppa hadde også fokus på kartlegging av kantsoner og mulighet for et treplantingsprosjekt, på fisk i landbruksbekker, ny gjødselsbrukforskrift og miljøkrav.

Temagruppe økologi

Det har vært normal møteaktivitet i økologigruppa i 2024. Gruppa har hatt fokus på flere ulike temaer, blant annet myr, kulverter som vandringshindre og fisk i landbruksbekker. Gruppa har vært involvert i søknader til Miljødirektoratet og i utarbeidelse av anbudsdokumenter til prosjekter beskrevet i avsnitt 4.2.

Temagruppe kommunalteknikk

Det var litt redusert møteaktivitet i kommunalteknikkgruppa i 2024, med kun to møter. Temagruppa har hatt ekstra fokus på nærings- og industripåslipp og på avrenning fra vei.

4.2 VANNOMRÅDETS PROSJEKTER

Her er en kort beskrivelse av vannområdets prosjekter i 2024. Mer informasjon finnes i prosjektrapportene som ligger på vannområdets nettsider [elveliv.no](https://www.elveliv.no).

Kartlegging av edelkreps i Ørfiske (Nittedal) og i Vittenbergbekken i Lørenskog, Lillestrøm og Rælingen.

Høsten 2023 kartla vannområdet edelkreps i et stort antall lokaliteter. Overraskelsen var stor når det ikke ble funnet edelkreps i Ørfiske i Nittedal. Det ble derfor besluttet å gjennomføre en ny kartlegging i 2024. Heldigvis viste resultatene at det fortsatt er edelkreps i Ørfiske, men det er en tynn bestand.

Under kartlegging av bunndyr i 2023 ble det observert edelkreps i Vittenbergbekken. Dette var en ukjent lokalitet for oss, vi besluttet derfor å kartlegge bekken og tilløpsbekker i 2024. Dessverre ble det ikke observert edelkreps på andre steder i bekken enn på den ene lokaliteten hvor det også ble observert edelkreps i 2023. Prosjektet var støttet med midler fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

Bilde 2, Edelkreps, Harestuvatnet.
Foto: Utmarksforvaltningen

Oppfølging av vannkvalitet i Østmarka med tanke på edelkreps

Vannområdene Øyeren og Leira-Nitelva har et samarbeid for å overvåke vannkvaliteten med tanke på edelkreps i Østmarka i Rælingen og Lørenskog. I 2024 ble det tatt vannprøver to ganger i løpet av høsten, og det har blitt satt ut flere pH-loggere. Prosjektet vil fortsette ut 2025, og vi vil etter det oppsummere alle resultater fra vannprøver og pH-loggere. Målet er at resultatene fra disse undersøkelsene skal gi oss data som vi kan benytte i å vurdere hvilke tiltak for edelkrepsen som er mest hensiktsmessige. Utmarksforvaltningen bistår vannområdene i arbeidet, og Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har bidratt med midler.

Bilde 3, Utsetting av pH-logger i Myrdammen. Foto: Vannområde Leira-Nitelva.

Kartlegging av elvemusling

I 2024 kartla vi elvemusling i Lørenskog kommune. Det var tidligere registrert elvemusling i utløpet av Langvannet, og under bunndyrundersøkelser i 2023 ble det funnet elvemusling i Fjellhamarelva, rett før grensa til Lillestrøm kommune. Det var også registrert positive miljøDNA prøver i Losbyelva, noe som bør tilsa at det finnes elvemusling i området. Oppdraget gikk til NINA i samarbeid med Kjell Sandaas, og de kartla flere strekninger, og tok miljøDNA prøver. Dessverre viste det seg at elvemuslingene i utløpet av Langvannet var andemusling, og det ble ikke funnet elvemusling på noen av de undersøkte lokalitetene. Men det ble positivt utslag på miljøDNA fra Ellingsrudelva. Vi vil derfor konsentrere oss om Ellingsrudelva i 2025. Prosjektet var støttet med midler fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, Vannregionmyndigheten og Lørenskog kommune.

Bilde 4, Elvemusling. Foto: Kjell Sandaas.

Utarbeidelse av dybdekart

Som en oppfølging av edelkrepsprosjektene i Østmarka ønsket vannområdene Øyeren og Leira-Nitelva å få kartlagt dypdeforholdene og strandsonene i flere vann i Østmarka. Kartene vil kunne gi bedre grunnlag for å beregne kalkmengde og for å avgjøre hvor det best bør gjennomføres biotopforbedrende tiltak. Prosjektet fikk støtte fra Statsforvalteren, og tillatelse til bruk av båt med elmotor ble gitt av Statsforvalterne og Lørenskog kommune. Losby bruk ga kjørtillatelse. Utmarksforvaltningen fikk oppdraget med kartleggingen, og vannområde Øyeren har utarbeidet kart.

Utredning av fysiske restaureringstiltak i Nannestad

I 2024 mottok vannområdet støtte fra Miljødirektoratet til å få utredet fysiske restaureringstiltak ved Stråtjerndammen og Djupøyungsdammen i Nannestad kommune. I dag virker demningene som vandringshindre for fisk, og vi ønsket å få utredet muligheter for å få fisken frem. Naturrestaurering AS fikk oppdraget, og har foreslått å lage omløp ved begge demningene, hvor fisken kan vandre både opp og ned. Prosjektet er et samarbeid mellom Nannestad kommune, Bjerke Jeger- og fiskerforening, NJFF Akershus, Romeriks almenningene og vannområdet.

Bilde 5, Befaring Djupøyungen. Foto: VO Leira-Nitelva.

4.3 PROSJEKTER I REGI AV ANDRE

Naturbasert sikring av kantsoner i områder med sand og leire (NS4)

Prosjektets formål er å gjennomføre en kunnskapsoppsummering og uttesting for å etablere "Best Available Techniques (BAT)" på naturbaserte løsninger for erosjonssikring i løsmasseavsetninger. Prosjekt eies av Viken fylkeskommune og NIBIO er prosjektgjennomfører. De tre vannområdene HUVO, Øyeren og Leira-Nitelva er prosjektpartnere. Det er plukket ut et pilotområde i hvert vannområde, og i Leira-Nitelva er det et område langs Ulvedalsbekken i Lillestrøm kommune som er valgt ut. I 2024 stoppet dessverre prosjektet opp litt med tanke på lokaliteten i Ulvedalsbekken da svar fra NVE har latt vente på seg.

RIPARAGRO

RIPARAGRO står for "Restoring riparian zones on agricultural lands" og er et prosjekt som ledes av Universitetet i Oslo med midler fra Forskningsrådet. Vannområdene Leira-Nitelva og HUVO deltar inn i prosjektet som samarbeidspartner. I 2024 ble det arrangert to workshop hvor daglig leder deltok på den første workshopen.

4.4 TEMAKVELDER OG FOREDRAG

Temakveld om kompostering av fast husdyrgjødsel

3. april 2024 ble det arrangert en temakveld om kompostering av fast husdyrgjødsel i Nannestad. Det var vannområdets landbruksgruppe som stod bak temakvelden, og Statsforvalteren har støttet med økonomiske midler. Det var et godt oppmøte med hovedsaklig gårdbrukere fra Nannestad og Ullensaker, og de fikk en orientering i kompostering og eksempler på ulike komposteringsteknikker.

Foredrag for kommunestyret i Lunner kommune

8. februar holdt vannområdet sammen med vannområde Randsfjorden et innlegg for kommunestyret i Lunner kommune. Orienteringen tok for seg vannforskriften, arbeidet i vannområdet og økologisk tilstand i Vannområdet med ekstra fokus på tilstand og tiltak i Lunner kommune.

Foredrag for kommunestyret i Nannestad

Den 9. september var vannområdene Hurdalvassdraget/Vorma og Leira-Nitelva invitert til kommunestyret i Nannestad kommune. Vannområdene holdt en felles presentasjon med hovedvekt på økologisk tilstand, de viktigste utfordringene i Nannestad og hvilke tiltak det viktig å jobbe med fremover.

4.5 VIKTIGE TILTAK I KOMMUNENE

I kommunene jobbes det med store og små tiltak som vil forbedre vannkvaliteten. Under er et lite utvalg av det som skjedde i kommunene i 2024.

Gjerdrum

- Gjerdrum kommune har oppbemannet med en person som i all hovedsak skal jobbe med spredt avløp.
- Hovedplan for vann og avløp er blitt gjennomgått med tanke på revisjon. Det vil bli foretatt mindre justeringer av denne i løpet av 2024.
- Det er lagt til rette for tilkobling av avløp fra et større boligfelt mellom Ask og Kløfta (Solheimfeltet).
- Det jobbes med å etablere kontrollordning for drift og vedlikehold av private avløpsanlegg.

Lillestrøm

- Solbergprosjektet - Etappe 3 av avklokkeringsprosjektet har startet.
- Arbeidsgruppe for tilsyn og oppfølging av private renseanlegg er etablert og jobbet etter vedtatt saneringsplan.
- Har opprettet en stilling for å jobbe med innlekk/utlekk på avløpsnettet.
- Rehabiliteringsprosjekter er satt igang på Granstubben/Hasselveien Skedsmokorset, Martin Linges vei og Bråteveien - Lahaugmoten til RV 22.
- Rehabilitering av VA-anlegg på Åsenhagen er gjennomført.
- Skybruddsplan er etablert for Lillestrøm sentrum og Kjeller. Andre steder etableres etter hvert.
- Det er satt ut en søppelsamler SpillTech i Sagelva. Nittedal elveforum som har tatt initiativ til prosjektet, og Lillestrøm kommune er først i området til å prøve ut søppelsamleren.
- Gjennom vinteren 2023/2024 ligger 85 % av det totale kornarealet i Lillestrøm urørt.

Lunner

- Prosjekt på innlekking i VA-nettet som vil avdekke hvor en må rehabilitere ledningsnettet for å redusere innlekking.
- Kommunedelplan for vann og avløp er ferdig og skal behandles politisk våren 2025.
- VA-Mylla (om det skal være påkobling av hyttebebyggelse til offentlig nett) er en del av kommunedelplan vann og avløp som er utredet i 2024 og blir vedtatt/avklart våren 2025.
- Løpende arbeid med kontroll av separate avløpsanlegg og pålegg om utbedring eller påkobling til offentlig nett.
- Undersøkelse av vannkvalitet i Mylla med tilløpsbekker i forbindelse med utredning om Mylla som reservevannkilde
- Stenging av krepser i flere vannforekomster da bestanden er dårlig.

Lørenskog

- I 2024 ble 184 utløp kartlagt. Totalt er 315 av kommunens 522 overvannsutløp kartlagt. I 2024 fant vi tolv nye forurensningskilder, alle som følge av lekkasjer i kummer eller mellom ledninger. Sju av disse er allerede utbedret, mens fem venter på tiltak.
- Spredt avløp: Kartleggingen som ble startet i 2023 er fullført. Videre har vi jobbet med å utarbeide handlingsplan og tilsynsplan for å sikre politisk forankring av det videre tilsynsarbeidet.
- Skybruddsplan for Lørenskog tatt i bruk fra 2024.
- 2024 er ca 1,2 km spillvannsledninger rehabilitert og/eller separert. De største tiltakene i 2024 var i Løkenåsveien og Skåreråsen Terrasse. Dette gir til økt kapasitet og redusert fremmedvannsmengde på ledningsnettet.
- Lørenskog kommune fjernet 7,5 tonn hageavfall i 2024, og dumpeplasser som lå nærme vann var en av prioriteringene fordi det gir økt risiko for spredning av fremmede arter.
- Bekjemping av kjempespringfrø langs Røykåsbekken har fortsatt i 2024.
- Det er lagt ut kalkstein og satt ut pH-loggere flere steder i Ellingsrudelva og Losbyelva som oppfølging av forvaltningsplan for edelkreps i Østmarka.

- NIBIO kartlegger kantvegetasjonen i Lørenskog og skal komme med forslag til tiltak til å ivareta og forbedre kantvegetasjonen. Mål om å forbedre naturgodene vi får fra kantvegetasjon, blant annet renere vann. Dette er en del av Oslofjordsatsingen 2024. Oppstart var høsten 2024 og det er ferdig i april 2025.
- Biofokus kartfestet raviner og ravinerester i Lørenskog i 2024. De har også kartfestet ravine-avhengige naturtyper. Det biologiske mangfoldet i ravinene skal kartlegges i vekstsesongen 2025 og ferdigstilles høsten 2025.
- I 2024 ble 956 av 1210 kommunale sandfang tømt.
- I 2024 ble det dyrket 2530 daa med korn, hvorav det ble innvilget tilskudd til 1985 daa gjennom Regionalt miljøprogram (RMP) for at arealet skal overvintre uten jordarbeiding. Dette betyr at det ble gjennomført viktige miljøtiltak på 78 % av kornarealet i Lørenskog.
- Av andre miljøtiltak innenfor RMP var det 896 daa med gras på erosjonsutsatte og flomutsatte areal, og det var etablert 1677 meter med grasdekte kantsoner langs vassdrag for å hindre avrenning til vassdrag
- Fra SMIL ordningen ble det søkt om og gitt støtte til ett prosjekt med utvidelse gjødsellager for bedre lagerkapasitet så det ikke trengs å spre husdyrgjødsel om høsten.
- Fra 1.1.2023 ble det innført regionale miljøkrav for jordbruket i store deler av Akershus, inkludert Lørenskog. Erfaringene så langt etter kontroller fra landbrukskontoret i 2023 og 2024, er at gårdbrukerne i kommunen er oppdaterte på det nye regelverket og det er ikke avdekket brudd på miljøkravene.

Nannestad

- Prosjekt Øyungsvegen (avkloakking) er ferdig prosjektert, tilknytning pågår forventes ferdig 2024
- Prosjekt Røtterudmoen (avkloakking) er igangsatt, forventet ferdig 2024/2025
- Prosjekt overføringsledning Snatthaugen - Møllerstad er i gang. Forventet ferdig 2025 / 2026
- Arbeidet med å bekjempe de fremmede artene kjempespringfrø og kanadagullris langs Leira.
- Gjennom vinteren 2024/2025 lå 94 % av det totale kornarealet i Nannestad urørt uten jordarbeiding.
- Stor aktivitet innen landbruk med mange SMIL og dreneringssaker.
- Temakveld Landbruk – om ny teknologi og klimakalkulator.

Nittedal

- Bekjemping av kjempespringfrø langs Nitelva er videreført i samarbeid med Nittedal elveforum
- Sammenstilling av overvåking av forurensning ved historisk og aktiv skytebane på Sagerud
- Restaurering av våtmarksområde ved Rulse i samarbeid med grunneier og BirdLife Nittedal
- Gjennomført edelkrepsundersøkelser i Nitelva
- Prosjektet VA på langs har pågått gjennom hele 2024. Målet er å legge ned renseanleggene på Rotnes og Åneby i løpet av 2025.

Oslo

- Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune har en vassdragsmålestasjon i Ellingsrudelva rett før innløpet til Langvannet. Der tas det vannføringsproporsjonale ukesblandprøver. Prøvene analyseres for næringssalter, bakterier og fysikalske parametere, og resultatene vurderes. Ved avvikende resultater, undersøkes årsaker og tiltak iverksettes ved behov.
- Har bekjempet kjempespringfrø langs Ellingsrudelva, også på Lørenskogs side av elva.

Rælingen

- En AF ledning har blitt separert
- Planlegging av utskifting av en pumpestasjon startet opp
- Driften er styrket med to fagarbeidere, dette for å ha en bedre kontroll over ledningsnettet
- Det er gjennomført samordningsmøter mellom kommunene og NRVA iht. vilkår i utslippstillatelsen.
- Kommunen har sagt opp avtale om drift av pumpestasjoner og overtar driften fra 01.01.26.
- Det er installert en overløpsmåler til utprøving. Det planlegges installasjon av flere mengdemålere.
- Gjennomført systematisk tømning av sandfang. Løpende arbeid som fortsetter etter oppsatt plan.
- Har rehabilitert 420 m avløpsledninger inkl. 120 m no-dig.
- 2 boliger med septiktanker (4 boenheter) ble koblet til kommunalt avløp.
- En ansatt er dedikert til å jobbe med lekkasjesøk.

Ullensaker

- Hovedplan for vann, avløp og vannmiljø 2025-2070 vedtatt i kommunestyret 3.9.2024.
- Fortsatt arbeid med å få alle private avløpsanlegg som ikke tilfredsstiller dagens standard oppgradert eller tilknyttet det kommunale avløpsnett.
- Gjennomført rundt 70 stedlige tilsyn ved private avløpsanlegg (totalt i kommunen), ca. 10-15 av disse er i vannområde Leira-Nitelva
- Tilsyn med ca. 10 virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett, med fokus på de som forurenses mest.
- Ca. 150 sandfang har blitt tømt (totalt i kommunen), noe som er viktig for at å redusere utslippene av forurenset overvann til vassdragene.
- Bekjempet kjempespringfrø langs Kverndalsbekken, Dølibekken og bekk som renner ut i Sogna.
- Over 90 % av kornarealet i kommunen overvintret i stubb. Dette er et viktig tiltak for å redusere avrenning av jord og næringsstoffer til nærliggende vannforekomster.

4.6 IKKE GJENNOMFØRTE AKTIVITETER***Stormøte for prosjektorganisasjonen***

Det var tenkt å gjennomføre et stormøte for prosjektorganisasjonen, for å markere at vi snart skal over i en ny planfase og at arbeidet med nye forvaltningsplaner for perioden 2022-2027 har startet. Dette er utsatt på ubestemt tid.

Kurs i databasene Vann-Miljø og Vann-Nett

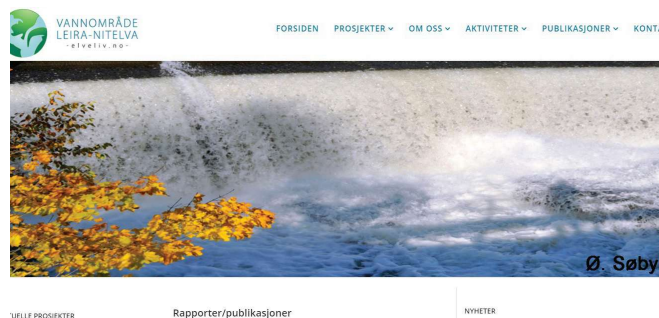
Databasene Vann-Miljø og Vann-Nett er to nasjonale databaser med mye viktig informasjon for de som jobber med vannforvaltning. Det var planlagt å arrangere kurs for aktuelle personer i kommunene i 2024. På grunn av stor arbeidsmengde har vannområdet vært nødt til å utsette dette kurset.

5. NETTSIDER OG SOSIALE MEDIA

Elveliv.no

Nettsidene til vannområdet er i stadig utvikling, og man kan finne mer og mer informasjon på nettsidene.

I 2024 startet et arbeid med å gjøre nettsidene mer universelt utformet, og dette er et arbeid som vil fortsette i 2025. I 2025 vil det også bli jobbet med å få oppdatert nettsidene med aktuelle prosjekter og annen informasjon.

Bilde 5. Skjerm bilde av vannområdets nettsider elveliv.no

Facebook

I 2024 kom det 31 nye følgere på vannområdets Facebook-sider, slik at antall følgere var oppe i 610 i slutten av 2024. Det var redusert aktivitet på Facebook, og det ble kun postet 6 innlegg i løpet av året, 5 innlegg nådde over 200 personer. Det innlegget som nådde flest personer var informasjon om prosjektet utredning av fysiske restaureringstiltak. Dette innlegget nådde ut til 475 personer. Det er viktig å nå ut til befolkningen i området med det arbeidet som gjennomføres for å bedre vannkvaliteten i de 10 kommunene, og Facebook er en god plattform til å gjøre dette på. Vi vil øke aktiviteten på Facebook i 2025.

Bilde 6. Det mest sette innlegget i 2024 var innlegget om befaring til Stråtjerndammen i Nannestad kommune.

Instagram

Det var liten aktivitet på vannområdets Instagramkonto i 2024, og det ble bare publisert 1 innlegg i løpet av året. Ved inngangen av året hadde vannområdet 128 følgere, og dette antallet holdt seg gjennom året. Målet med kontoen er å vise frem hvor flott området er, og gi et kort innblikk i hva som rører seg i et vannområde. Det er opprettet en hashtag #VannområdeLeiraNitelva, som man kan benytte seg av når private tar bilder i vannområdet. I 2025 vil vi bli mer aktive på Instagram.

Bilde 7. Det var veldig liten aktivitet på vannområdets instagramkonto i 2024.

6. TILGJENGELIGGJØRING AV KUNNSKAP

6.1 VANNMILJØ

Vannmiljø er den statlige miljøforvaltningens fagsystem for lagring av analyse av data om miljøtilstanden i vann. Vannmiljø er integrert med Vann-Nett, og analyseresultater registrert i Vannmiljø benyttes ved fastsettelse av miljøtilstand i Vann-Nett.

Analysene fra de lokalitetene som overvåkes av Norconsult på vegne av kommunene Gjerdrum, Lillestrøm, Lørenskog, Nannestad, Nittedal, Rælingen og Ullensaker (også omtalt som "Overvåkingsprogrammet for vannområdet"), har blitt registrert i Vannmiljø av oppdragstaker. Det samme har resultatene fra de ulike prosjektene som ble gjennomført i 2023.

Data tilbake til 2008, og for noen stasjoner enda lengre tilbake, er lagt inn i Vannmiljø, slik at man får en best mulig oversikt over hvordan vannkvaliteten har utviklet seg.

Det er veldig viktig at de kommunene som driver med overvåking av vannforekomster i egen regi også får registrert sine resultater i Vannmiljø, slik at vannforekomstene i disse kommunene får en riktig vurdering når det fastsettes miljøtilstand.

6.2 VANN-NETT

Vann-Nett er et nettbasert kartverktøy som brukes i arbeidet med vannforskriften. I Vann-Nett vises inndelingen i vannområder og vannforekomster, og for hver vannforekomst er det lagret informasjon om miljøtilstand, evt. risiko for å ikke nå målet om god økologisk tilstand, aktuelle påvirkninger samt tiltak for å bedre den økologiske tilstanden. Vannforskriften setter krav til medvirkning med hensyn til faglige vurderinger, beslutninger og gjennomføring av tiltak for å oppnå god miljøtilstand i vannet. Vann-Nett er ment å sikre tilgang på miljøinformasjon for faglige institusjoner, interessegrupper, myndigheter og allmennheten.

Vann-Nett henter inn data fra de 6 siste årene fra Vannmiljø, og dette er med på å fastsette miljøtilstanden.

Statsforvalteren har ansvaret for kunnskapsgrunnlaget, og det er hver enkelt sektormyndighetene som har ansvar for å følge opp sine tiltak.

7. VASSDRAGSOVERVÅKING

Vassdragsovervåking består av kjemisk-fysisk overvåking, hvor det blir tatt vannprøver ifølge et fastsatt overvåkingsprogram, og overvåking av biologiske kvalitetselementer. I motsetning til den kjemisk-fysiske overvåkingen som pågår kontinuerlig, skal biologisk overvåking gjennomføres minimum hvert tredje år. Kvalitetselementene som blir brukt i VOs biologiske overvåking er vannplanter, begroingsalger og bunndyr, og vannkjemien fra den kjemisk-fysiske overvåkingen er en støtteparameter.

7.1 KJEMISK- FYSISK OVERVÅKING

Det ble i 2013 utarbeidet et forslag til overvåkingsprogram for Leira-Nitelva. Vannområdets overvåkingsprogram inngår i overvåkingsprogrammet for Vannregion Innlandet og Viken, og det oppdateres jevnlig.

Kommunene som inngår i vannområdet, har organisert seg ulikt med hensyn på gjennomføring av vassdragsovervåkingen, og 7 av kommunene er inkludert i overvåkingsprogrammet.

I 2021 bistod Lillestrøm innkjøpskontor vannområdet, på vegne av kommunene, med å få på plass en ny rammeavtale om tiltaksrettet overvåking. En ny avtale med Norconsult kom på plass i desember 2021 og hadde en varighet på 2 år med opsjon for 1 + 1 år. I 2023 ble det utløst opsjon for 2024.

Dette samarbeidet omtales ofte som "Overvåkingsprogrammet for Leira-Nitelva", eller "fellesovervåkingen", da det omfatter størstedelen av den tiltaksrettede overvåkingen innen vannområdet og har blitt administrert av vannområdesekretariatet. Kommunene som er en del av denne rammeavtalen er Gjerdrum, Lillestrøm, Lørenskog, Nannestad, Nittedal, Rælingen og Ullensaker.

Kostnadene for fellesovervåkingen er fordelt mellom kommunene ut fra antall prøvesteder, antall prøver, og type prøve (analyse av kjemiske parametere, bunndyr, begroingsalger eller vannplanter). I 2024 har Statsforvalteren i Oslo og Viken støttet overvåkingsprogrammet med 450 000 kroner. Dette statlige bidraget er et bidrag til overvåking i områder hvor jordbruket er en viktig påvirkning.

I tillegg til de kostnadene som fremgår av tabell 8 (s. 21), finansieres tre stasjoner i Nitelva av NRA, og tre stasjoner av DYNEA. Resultatene inngår i årsrapport for vassdragsovervåkingen, og vil bli publisert på vannområdets hjemmeside elveliv.no i våren 2024.

Det gjennomføres omfattende overvåking også i kommunene Lunner og Oslo, men resultatene fra denne overvåkingen er p.t. ikke inkludert i felles årsrapport for vassdragsovervåkingen i Leira-Nitelva, men oppsummeres i separate rapporter. Statsforvalterens overvåking i forsuringspåvirkede vannforekomster og kartlegging av biologiske kvalitetselementer som fisk og muslinger publiseres også i separate rapporter.

Når samtlige overvåkingsresultater er tilgjengeliggjort i Vannmiljø kan Statsforvalteren benyttet dataene til å reklassifisere økologisk tilstand i de aktuelle vannforekomstene, og det vil da være mulig å hente ut helhetlige oversikter fra Vann-Nett som viser økologisk tilstand for vannforekomstene i området.

I 2024 ble totalt 40 stasjoner overvåket, 22 stasjoner i regi av vannområdet, tre stasjoner av Dynea, tre stasjoner av NRA og 21 av Lørenskog kommune. For mer informasjon se kapittel 8.

7.2 BIOLOGISK OVERVÅKING

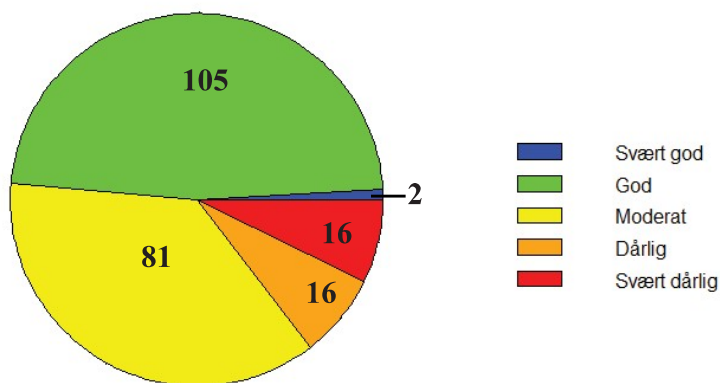
Biologisk overvåking skal gjennomføres hvert tredje år. Det ble sist gjennomført biologisk overvåking i vannområdet i 2023, og det ble derfor ikke gjennomført biologisk overvåking i 2024. Neste gang det vil bli undersøkt vannplanter, bunndyr og begroingsalger i vannområdet er i 2026.

8. MILJØTILSTAND 2024

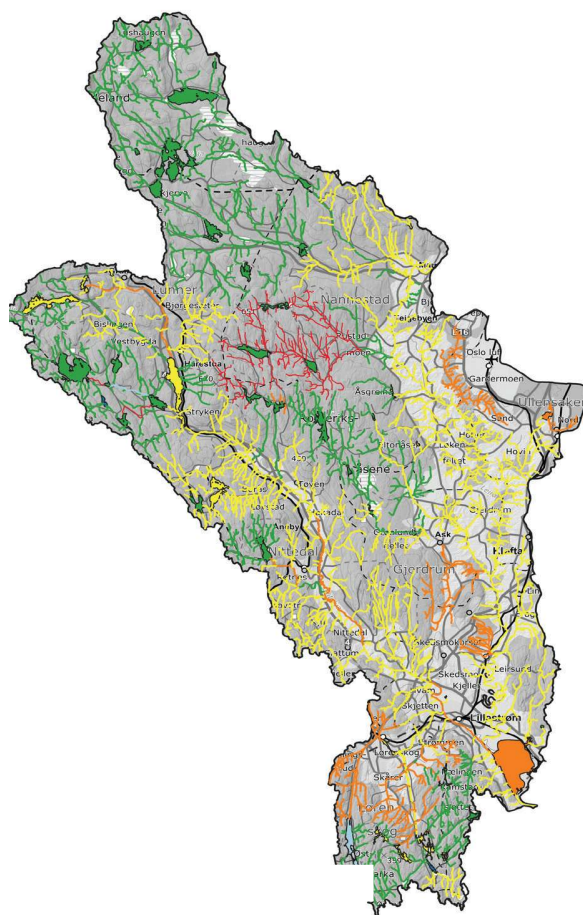
8.1 ØKOLOGISK TILSTAND I VANN-OMRÅDET

Den økologiske tilstanden til vannforekomstene i vannområde Leira-Nitelva varierer en god del. Nord i vannområdet, og i skogsområdene i sør finner vi en god del vannforekomster som har oppnådd miljømålet om god tilstand. Men jo lengre sør vi kommer jo dårligere står det til med tilstanden (figur 3). Elvene Leira og Nitelva renner fra skogsområdene inn i landbruks- og urbane områder, og de største påvirkningene i vannområdet er blant annet landbruk, avrenning fra spredt og kommunalt avløp samt fra spredte flater. I tillegg er en del av vannforekomstene leirevassdrag, og disse har fått utsatt frist til 2033 med å oppnå miljømålet.

Av vannområdet 220 naturlige vannforekomster (grunnvannsforekomster og svært modifiserte vannforekomster utelatt) så har 48,6% oppnådd miljømålet, mens 51,4% har moderat eller dårligere tilstand. For mer informasjon om tilstanden i hver kommune se vedlegg 1.

Figur 4. Kakediagram over økologisk tilstand i vannområdet

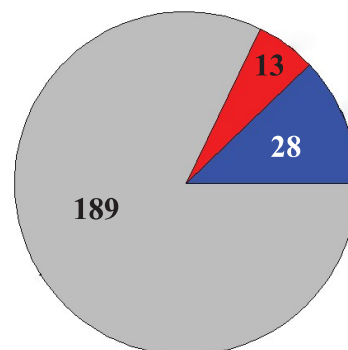

Figur 3. Kart over økologisk tilstand i vannområdet

8.2 KJEMISK TILSTAND I VANNOMRÅDET

Alle vannforekomster skal også oppnå god kjemisk tilstand. Når det gjelder kjemisk tilstand er det fortsatt mye uavklart, men det kommer stadig mer data som hjelper oss i å fastsette kjemisk tilstand.

I vannområde Leira-Nitelva har vi ingen kunnskap om den kjemiske tilstanden i 189 vannforekomster, 28 er i god tilstand, og 13 er i dårlig tilstand.

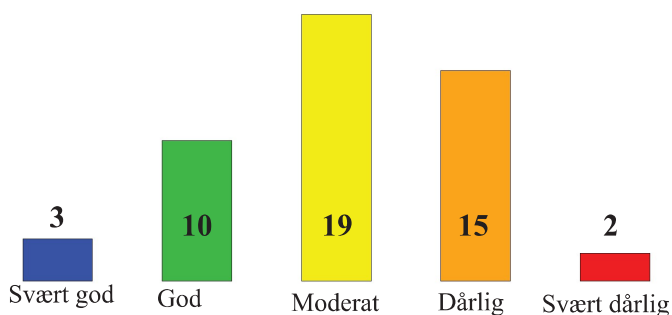
Figur 5. Kakediagram over kjemisk tilstand i vannområdet

8.3 VASSDRAGSOVERVÅKING I 2024

I 2024 har det blitt gjennomført kjemisk-fysisk overvåking hver måned. For flere detaljer henvises det til Årsrapport for vassdragsovervåking.

8.3.1 Kjemisk-fysisk overvåking

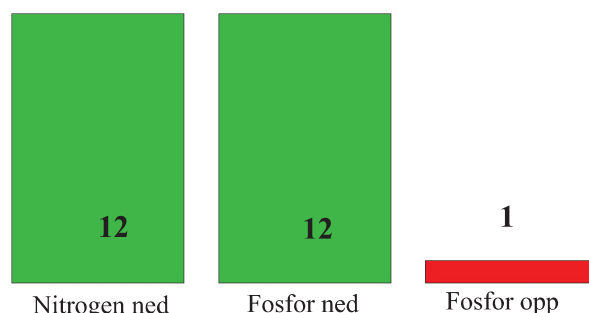
I 2024 har 22 stasjoner blitt overvåket i regi av vannområdet, 21 stasjoner i regi av Lørenskog kommune, tre i regi av Dynea og tre i regi av NRVA. Alle disse stasjonene blir inkludert i vannområdets vassdragsovervåkingsrapport. Av disse 49 stasjonene har tre stasjoner svært god tilstand i 2024, 10 har god, 19 har moderat, 15 har dårlig og to har svært dårlig tilstand. Sammenligner vi de 46 stasjonene som ble undersøkt i både 2023 og 2024, så har med resultatene fra 2023 har 31 stasjoner uendret tilstand, 10 stasjoner har gått opp i tilstand og fem stasjoner har gått ned i tilstand.

Figur 6. Antall stasjoner i hver tilstandsklasse i 2024

8.3.2 Trendanalyser

Hvert andre år gjennomfører vannområdet trendanalyser hvor data fra et stort antall år analyseres for å se om det er en signifikant endring i nivåene av fosfor og nitrogen. I 2024 er det gjennomført trendanalyser for 34 stasjoner. Trendanalysene viser utviklingen i konsentrasjoner av total nitrogen og total fosfor over tid. Totalt viser 12 stasjoner en signifikant nedgående trend for nitrogen, og 12 stasjoner en nedadgående trend for fosfor. Av disse stasjonene er det fem stasjoner som viser en nedadgående trend for både fosfor og nitrogen. Det er kun en stasjon som har økende trend, dette gjelder fosfor og stasjonen Borgen bru, som er nederst i Leira.

Figur 7. Trendanalyser, antall stasjoner som har en nedadgående trend for nitrogen og fosfor og oppadgående trend for fosfor.

Når vi ser på stasjonene vassdragsviser det gledelig å se at alle stasjonene i Nitelva har en nedadgående trend for fosfor. Når det gjelder nitrogen er dessverre tilstanden i Nitelva ikke like positiv, det er kun en av stasjonene som har en nedadgående trend for nitrogen.

For Leira er det kun en stasjon som har en nedadgående trend for fosfor, men her er det viktig å nevne at de øverste stasjonene i Leira har svært lave nivåer av fosfor. Disse to øverste stasjonene har til forskjell fra fosfor en nedadgående trend for nitrogen. I Lørenskog er det to stasjoner som har en nedadgående trend for nitrogen og to som har en nedadgående trend for fosfor.

8.3.3 E.coli

E.coli-bakterier er tarmbakterier som kan være sykdomsfremkallende. E.coli inngår ikke som klassifiseringselement i Vannforskriften, og er heller ikke et element per nå i klassifisering av tilstand i Vann-Nett. Vannområdet velger uavhengig av dette å analysere for E.coli bakterier når vi tar vannprøver. Dette fordi det også er viktig å ha kunnskap om blant annet badevannskvalitet. Mengden E.coli-bakterier kan variere veldig fra måned til måned, og sier oss ikke noe om kilden, men ved høye verdier settes det i gang kildesporing. En type kildesporing er å undersøke DNA i E.coli-bakteriene for å finne ut av kilden. Slike sporinger har vist at naturlige kilder som fugler kan stå for en stor andel av E.coli-bakteriene som vi måler.

I 2024 var det 44 stasjoner hvor det ble målt ecoli regelmessig gjennom året. Av disse var det kun 2 stasjoner som oppnådde god tilstand. De resterende 42 andre stasjonene hadde for dårlig tilstand. Dette er basert på et gjennomsnitt av alle målingene, slik at en stasjon kan ha hatt god tilstand på flere målinger, og at enkelte svært dårlige resultater trekker ned. Resultatene viser at det er behov for tiltak for å redusere tilførsler av avløpsvann og husdyrgjødsel, samtidig er det viktig å huske at det også finnes naturlige kilder til E.coli som feks. fugler.

9. ØKONOMI - INNTEKTER OG FORBRUK

9.1 HOVEDKONTO

Vannområdets midler er fordelt på to ulike prosjekter, prosjekt Vannområde Leira-Nitelva og prosjekt Vassdragsovervåking. Prosjektregnskapet for hovedkontoen for 2024 fremgår av tabell 7.

Tabell 7. Regnskap for VO's driftskonto 2024

Konto	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Utgifter			
Lønnsutgifter	1 091 978	1 092 349	1 152 744
Prosjekt temakveld om kompostering	9 999	0	12 522
Abonnement - avis/fagtidsskrift	1 691	3 600	0
Kontorutgifter (rekvisita, datautstyr, annet)	0	500	609
Abonnement / samtale mobil, telefon, net o.l.	649	1 000	708
Annet utstyr	53 162	0	121 104
Mat til bevertning og leie av møtelokaler	20 048	30 000	28 495
Kurs/konferanser inkl. overnatting og reiseutgifter	16 200	17 000	3 200
Kontingenter, medlemskap	750	750	750
Lisens, kjøp og oppgradering av dataprogram	12 957	10 000	10 571
Datautstyr og telefon	803	2 500	3 531
Konsulenthonorar/andre kjøpte tjenester/	212 629	300 000	454 754
Søknadsordning søppelrydding	0	50 000	0
Informasjonsutgifter (bilder, trykk, o.l.)	0	10 000	0
Km- godtgjørelse og reiseutgifter	7 208	13 000	7 745
Arbeidsklær	593	3 000	0
Interne overføringer	184 151	187 520	0
MVA	54 954	0	150 644
Sum utgifter	1 667 772	1 721 220	1 947 377
Inntekter			
Innbetaling fra eierkommunene	982 900	982 900	892 900
Lunner kommune - biologisk overvåking*	106 112	0	0
Tilskudd fra VO Øyeren (edelkreps)	0	0	42 700
Interne overføringer	90	0	0
Driftstilskudd A. fylkeskom. + ekstraordinære midler	668 333	150 000	199 035
Driftstilskudd Vannregionmyndigheten + prosessmidler	330 344	150 000	259 794
Andre tilskudd/prosjekttilskudd	260 000	260 000	110 000
MVA refusjon	54 954	0	150 644
Avsetting til bundet driftsfond	734 962	0	0
Bruk av bundet driftsfond	0	178 320	6 686
Sum inntekter	2 402 733	1 542 900	1 947 377

*Ført på feil prosjekt.

Ved utgangen av 2024 hadde vannområdet et overskudd på hovedkontoen på kr. 734 962,-, som ble ført til bundet driftsfond. Ved utgangen av 2024 stod det kr. 3 551 084,- på bundet driftsfond.

9.2 VASSDRAGSOVERVÅKING

Kostnadene i forbindelse med overvåkingsprogrammet i vannområdet er utskilt i et eget budsjett/regnskap.

Tabell 8. Regnskap for VO's konto for vassdragsovervåking 2024

Konto	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Regnskap 2023	Merknader
Utgifter				
Konsulenthonorar overvåkingsprogrammet	608 540	600 000	641 462	
Analyser av vannprøver	343 965	477 585	262 603	
Screening Gjerdrum	0	0	37 377	
Ekstra prøvetaging Ullensaker	0	0	17 254	
Analyser Lørenskog	507 983	170 000	279 788	
Ekstra prøvetaging Lillestrøm	0	0	12 500	
Ekstra prøvetaging Rælingen	0	0	8 750	
Import vannmiljø	0	0	0	
Biologisk overvåking 2023	730 022	400 000	1 249 857	
Sum utgifter	2 190 511	1 647 585	2 509 591	
Inntekter				
Refusjon Gjerdrum kommune	110 115	198 266	166 391	
Refusjon Lillestrøm kommune	197 396	240 000	272 192	
Refusjon Nannestad kommune	213 717	260 000	61 749	
Refusjon Nittedal kommune	148 349	207 000	174 961	
Refusjon Rælingen kommune	74 917	88 500	101 614	
Refusjon Ullensaker kommune	74 833	120 000	346 084	
Refusjon Lørenskog kommune	472 673	340 000	850 932	
Refusjon Lunner kommune	137 521	100 000	0	
Refusjon NRVA	0	0	61 494	
Refusjon Dynea	40 402	40 402	29 671	
Refusjon NOAH	0	0	43 264	
Refusjon RagnSells	0	0	34 290	
Statlig tilskudd til tiltaksrettet overvåking i jordbruk-sområder (via Statsforvalteren i Oslo og Viken)	450 000	137 085	450 000	
Bruk av bundet driftsfond	270 587	0	0	
Avsetning til bundet driftsfond		0	83 050	
Sum inntekter	2 509 591	1 647 585	2 592 642	

Ved utgangen av 2024 hadde vannområdet et underskudd på kr. 270 587,- som ble dekket av bundet driftsfond. Underskuddet skulle ha vært noe mindre da refusjon fra Lunner kommune ved en feil ble godskrevet vannområdets hovedkonto. Underskuddet skyldes at de ulike kommunene har ønsket å bli fakturert litt forskjellig for biologisk overvåking, og at ikke alle kostnadene tilknyttet biologisk overvåking i 2023 ble fakturert i 2023. Kommunene ble i 2024 fakturert for perioden desember 2023 til og med oktober 2024, mens kostnadene gjelder januar -desember 2024. Midlene fra Lunner kommune vil bli overført fra hovedkontoen til overvåkingskontoen i løpet av 2025. Ved utgangen av 2024 stod det kr. 271 472,- på bundet driftsfond tilknyttet vassdragsovervåkingen.

VEDLEGG 1. NOEN UTVALGTE FAKTA OM HVER KOMMUNE

GJERDRUM

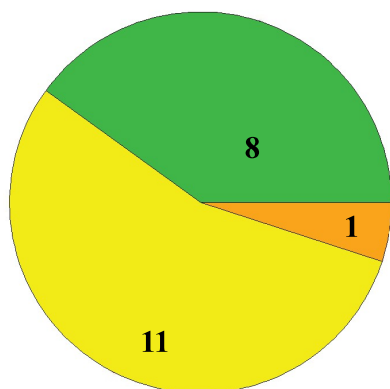
100% av Gjerdrum kommune ligger innenfor vannområde Leira-Nitelvas grenser. Gjerdrum kommune har 20 vannforekomster, 18 elvevannforekomster og 2 innsjøvannforekomster. De største påvirkningene er diffus avrenning fra landbruk og spredtbebyggelse. Hvor mye informasjon som finnes om tilstanden i vannforekomstene varierer, og de har derfor anslått presisjon som høy, middels eller lav. For vannforekomster med lav presisjon kan det i enkelte tilfelle være en parameter som er målt, feks bly. Om denne kommer ut som god, vil kjemisk tilstand være god med lav presisjon.

Figur 8. Økologisk tilstand i Gjerdrum

Økologisk tilstand

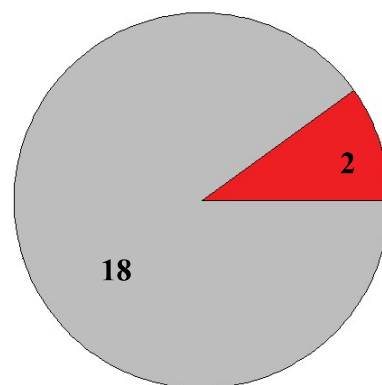
I dag er åtte av vannforekomstene i god økologisk tilstand, 11 i moderat tilstand, og en i dårlig tilstand (Ulvedalsbekken). De vannforekomstene som er i god økologisk tilstand er i hovedsak oppe på Romeriksåsen. Av de 8 vannforekomstene i god økologisk tilstand, har en høy presisjon, seks har middels presisjon og en har lav presisjon. Fire av vannforekomstene i moderat tilstand har høy presisjon, seks har middels presisjon og en har lav presisjon. Ulvedalsbekken som er i dårlig tilstand har høy presisjon.

Figur 9. Kakediagram over økologisk tilstand i Gjerdrum

Kjemisk tilstand

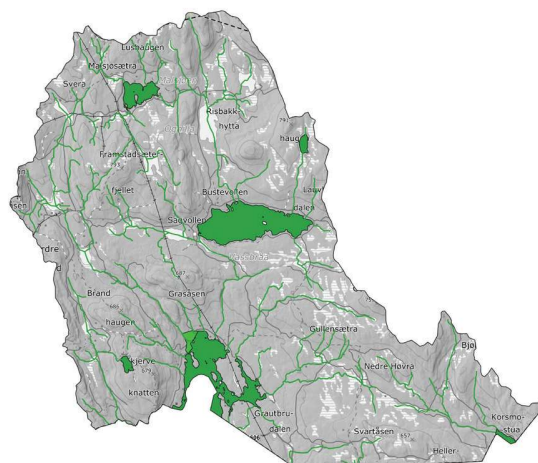
Når det gjelder kjemisk tilstand er det to vannforekomster som har dårlig tilstand. En av disse har middels presisjon, mens den andre har lav presisjon. De resterende 18 har ukjent tilstand da det ikke finnes noe informasjon om kjemisk tilstand. Det er Ulvedalsbekken og Leira nedstrøms Krokfoss som har dårlig tilstand.

Figur 10. Kakediagram over kjemisk tilstand i Gjerdrum

GRAN

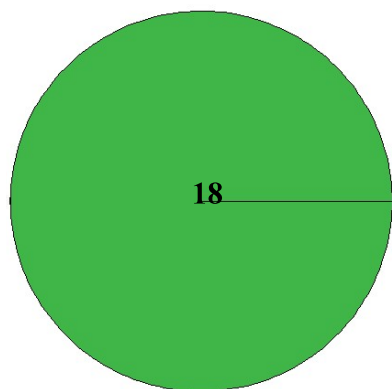
27% av Gran kommune ligger innenfor vannområde Leira-Nitelvas grenser. Her er det 18 vannforekomster, 11 elvevannforekomster, 6 innsjøvannforekomster og en grunnvannforekomst. Alle vannforekomstene ligger i marka på Øståsen. Den største påvirkningen i dette området er diffus langtransportert forurensning. Hvor mye informasjon som finnes om tilstanden i vannforekomstene varierer, og de har derfor anslått presisjon som høy, middels eller lav.

Figur 11. Økologisk tilstand i Gran

Økologisk tilstand

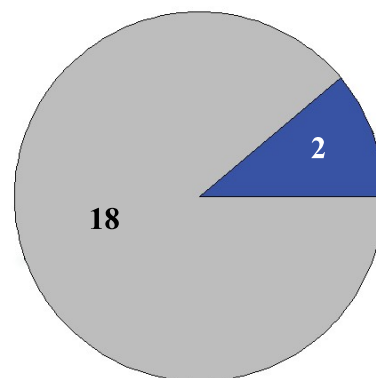
I dag er alle vannforekomstene som ligger i Vannområde Leira-Nitelva i Gran kommune i god økologisk tilstand. For grunnvannet er det lav presisjon, og en elvevannforekomst har høy presisjon. Resterende elve- og innsjøvannforekomster har middels eller lav presisjon.

Figur 12. Kakediagram over økologisk tilstand i Gran

Kjemisk tilstand

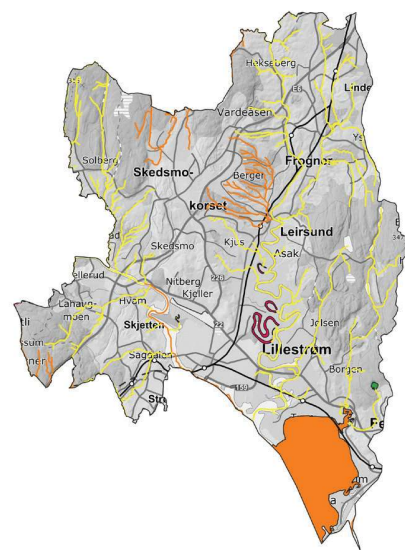
Grunnvannsforekomsten og en elvevannforekomst har god kjemisk tilstand. Presisjonen er lav da det er gjort få målinger av få parametere. Resterende vannforekomster har udefinert tilstand da det ikke er gjort noen undersøkelser av kjemisk tilstand.

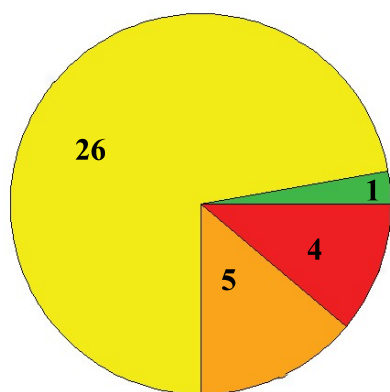
Figur 13. Kakediagram over kjemisk tilstand i Gran

LILLESTRØM

27% av Lillestrøm kommune ligger innenfor vannområde Leira-Nitelvas grenser. I denne delen av kommunen er det 36 vannforekomster, 29 elvevannforekomster og syv innsjøvannforekomster. De største påvirkningene er diffus avrenning fra landbruk, spredtbebyggelse, byer/tettsteder og transport. Hvor mye informasjon som finnes om tilstanden i vannforekomstene varierer, og de har derfor anslått presisjon som høy, middels eller lav.

Figur 14. Økologisk tilstand i Lillestrøm

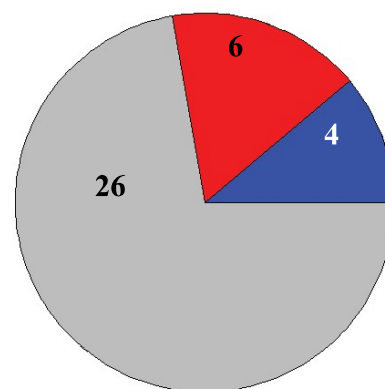
Figur 15. Kakediagram over økologisk tilstand i Lillestrøm

Økologisk tilstand

I dag er en av vannforekomstene i god økologisk tilstand, 26 i moderat tilstand, fem i dårlig tilstand og fire i svært dårlig tilstand. Det er vannforekomsten Tientjernet som er i god tilstand, men her er presisjonen lav da det ikke finnes noen data. Tilstand er derfor satt på bakgrunn av en påvirkningsanalyse. For vannforekomstene som er i moderat tilstand er det 9 som har høy presisjon, 14 middelspresisjon og 3 med lav presisjon. De resterende vannforekomstene har høy eller middels presisjon.

Kjemisk tilstand

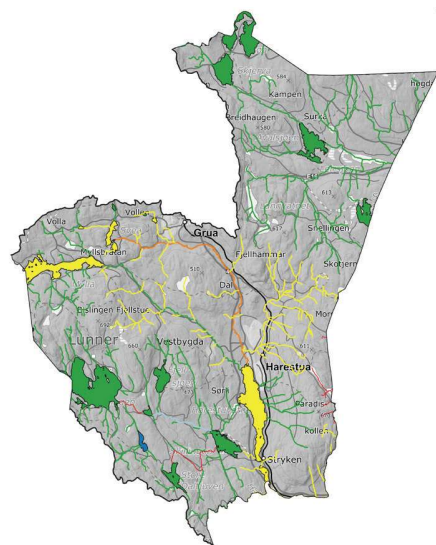
Når det gjelder kjemisk tilstand er det fire vannforekomster som har god tilstand og seks som har dårlig tilstand. Resterende vannforekomster har ukjent tilstand da det ikke finnes noe data om kjemisk tilstand. Seks vannforekomster har middels presisjon og fire har lav.

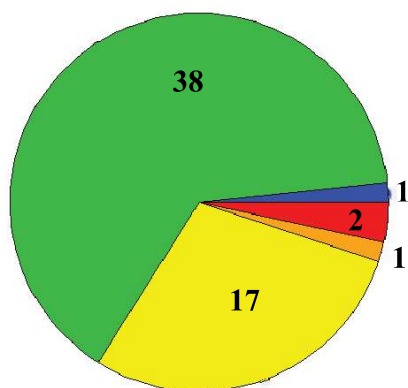
Figur 16. Kakediagram over kjemisk tilstand i Lillestrøm

LUNNER

65% av Lunner kommune ligger innenfor vannområde Leira-Nitelva. I denne delen av kommunen er det 63 vannforekomster, 44 elvevannforekomster, 18 innsjøvannforekomster og en grunnvannsforekomst. Tre av vannforekomstene er svært modifiserte. De største påvirkningene er sur nedbør og diffus avrenning fra spredtbebyggelse. Hvor mye informasjon som finnes om tilstanden i vannforekomstene varierer, og de har derfor anslått presisjon som høy, middels eller lav.

Figur 17. Økologisk tilstand Lunner

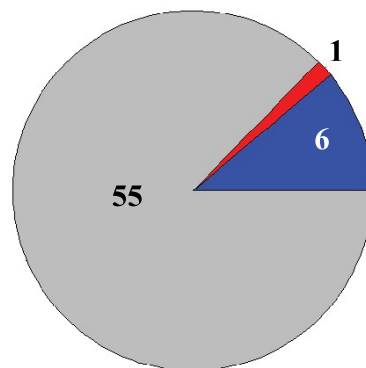
Figur 18. Kakediagram over økologisk tilstand i Lunner

Økologisk tilstand

I dag er en av vannforekomstene i svært god økologisk tilstand, 38 i god tilstand, 17 i moderat tilstand, en i dårlig tilstand og to i svært dårlig tilstand. Det er vannforekomsten Grimstjernet som er i svært god tilstand, men her er presisjonen lav da det finnes lite data. Sveselva er i dårlig tilstand, og vannforekomstene Vringen bekkefelt og Råsjøen bekkefelt er i svært dårlig tilstand. De to sistnevnte ligger på Romeriksåsen, og strekker seg så vidt over grensa til Lunner. De er i svært dårlig tilstand med tanke på fisk. For hele 39 av vannforekomstene i Lunner finnes det lite informasjon.

Kjemisk tilstand

Når det gjelder kjemisk tilstand er det seks vannforekomster som har god tilstand og en som har dårlig tilstand. Resterende vannforekomster har ukjent tilstand da det ikke finnes noe data om kjemisk tilstand. Det er igjen Sveselva som kommer ut med dårlig tilstand.

Figur 19. Kakediagram over kjemisk tilstand i Lunner

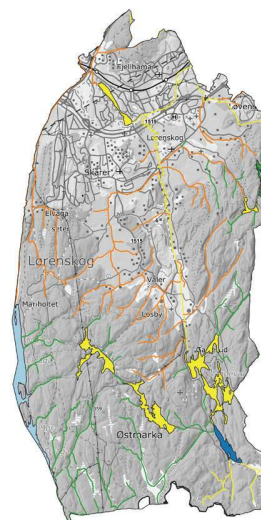
Svært modifiserte vannforekomster

Tre av bekkevannforekomstene i Lunner er svært modifiserte. To av disse har svært dårlig økologisk potensial, og en har godt økologisk potensial. Alle har udefinert kjemisk tilstand.

LØRENSKOG

100% av Lørenskog kommune ligger innenfor vannområde Leira-Nitelva.

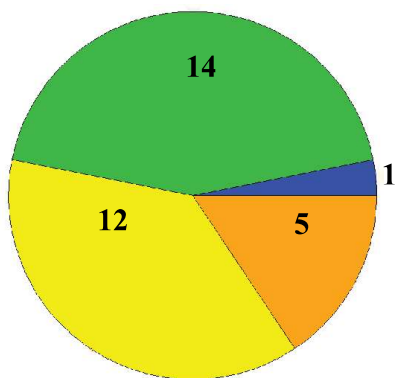
Det er 33 vannforekomster i kommunen, 24 elvevannforekomster og 9 innsjøvannforekomster. En av vannforekomstene, Elvåga, er svært modifisert. De største påvirkningene er sur nedbør, diffus avrenning fra spredtbebyggelse, avløp og landbruk. Hvor mye informasjon som finnes om tilstanden i vannforekomstene varierer, og de har derfor anslått presisjon som høy, middels eller lav.

Figur 20. Økologisk tilstand Lørenskog

Økologisk tilstand

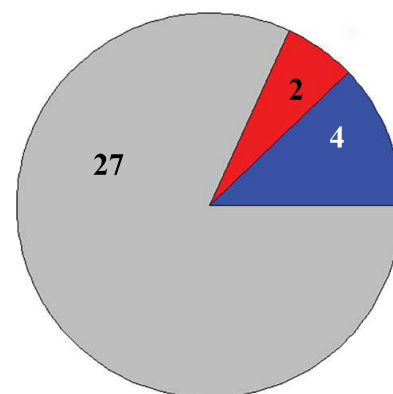
I dag er en av vannforekomstene i svært god økologisk tilstand, 14 i god tilstand, 12 i moderat tilstand, og fem i dårlig tilstand. Det er vannforekomsten Røyrivannet som er i svært god tilstand, men dette er basert på få data. Det er best tilstand i vannforekomstene oppe i Østmarka.

Figur 21. Kakediagram over økologisk tilstand i Lørenskog

Kjemisk tilstand

Når det gjelder kjemisk tilstand er det fire vannforekomster som har god tilstand og to som har dårlig tilstand. Resterende vannforekomster har ukjent tilstand da det ikke finnes noe data om kjemisk tilstand. De to vannforekomstene som har dårlig tilstand er Ellingsrudelva og Fjellhamarelda-Sagelva.

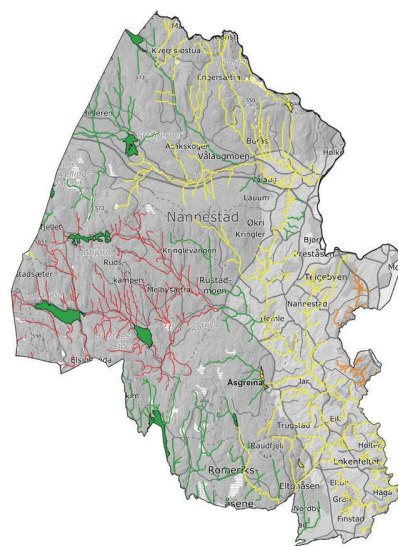
Figur 22. Kakediagram over kjemisk tilstand i Lørenskog

Svært modifiserte vannforekomster

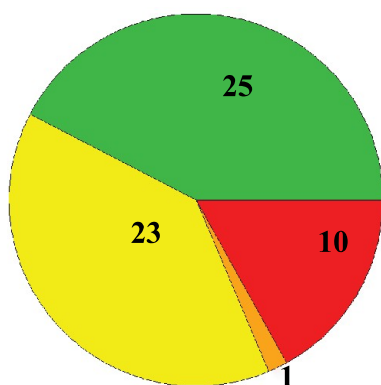
En av innsjøvannforekomstene i Lørenskog er svært modifisert. Elvåga har godt økologisk potensial, og er en av de fire vannforekomstene som har god kjemisk tilstand i Lørenskog.

NANNESTAD

70% av Nannestad kommune ligger innenfor vannområde Leira-Nitelva. Det er 60 vannforekomster i denne delen av kommunen, 46 elvevannforekomster, 13 innsjøvannforekomster og en grunnvannsforekomst. De største påvirkningene er sur nedbør, diffus avrenning fra spredtbebyggelse, avløp og landbruk. Hvor mye informasjon som finnes om tilstanden i vannforekomstene varierer, og de har derfor anslått presisjon som høy, middels eller lav.

Figur 23. Økologisk tilstand i Nannestad

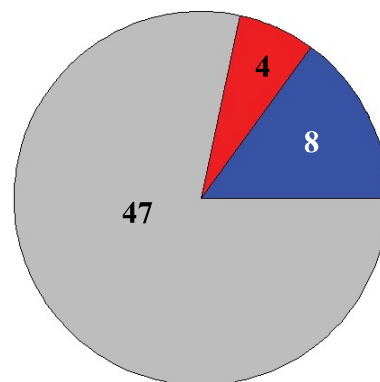
Figur 24. Kakediagram over økologisk tilstand i Nannestad

Økologisk tilstand

I dag er 25 av vannforekomstene i god økologisk tilstand, 23 i moderat tilstand, en i dårlig tilstand og 10 i svært dårlig tilstand. Vannforekomstene som er i dårlig tilstand er alle på Romeriksåsen og er knyttet til forholdene for fisk. Mange av disse vannforekomstene var tidligere en vannforekomst, og det trengs derfor en gjennomgang for å se om de alle er i svært dårlig tilstand.

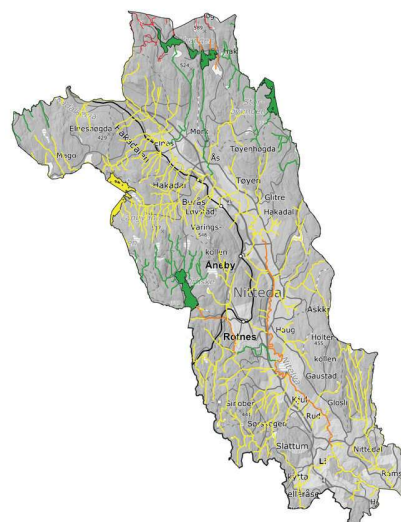
Kjemisk tilstand

Når det gjelder kjemisk tilstand er det åtte vannforekomster som har god tilstand og fire som har dårlig tilstand. Resterende vannforekomster har ukjent tilstand da det ikke finnes noe data om kjemisk tilstand. De fire vannforekomstene som har dårlig tilstand er Leirbekken, Songa-Vikka, Leira Kringler- Kråkfoss og Leira nedstrøms Krokfoss

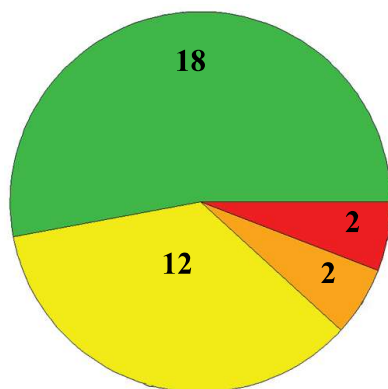

Figur 25. Kakediagram over kjemisk tilstand i Nannestad

Det er 37 vannforekomster i denne delen av kommunen, 28 elvevannforekomster og 9 innsjøvannforekomster. Tre av vannforekomstene er svært modifisert. De største påvirkningene er sur nedbør, diffus avrenning fra spredtbebyggelse, avløp og landbruk. Hvor mye informasjon som finnes om tilstanden i vannforekomstene varierer, og de har derfor anslått presisjon som høy, middels eller lav.

Figur 26. Økologisk tilstand i Nittedal

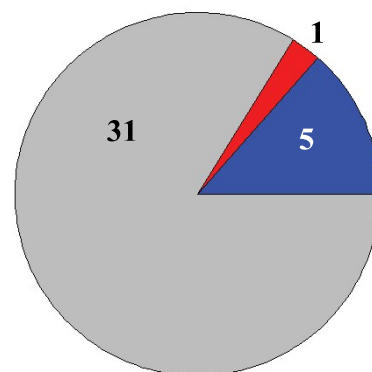
Figur 28. Kakediagram over økologisk tilstand i Nittedal

Økologisk tilstand

I dag er 18 av vannforekomstene i god økologisk tilstand, 12 i moderat tilstand, to i dårlig tilstand og to i svært dårlig tilstand. Det er vannforekomstene Vragen bekkefelt og Råsjøen bekkefelt som er i svært dårlig tilstand, og dette er knyttet til forholdene for fisk og bunnfauna.

Kjemisk tilstand

Når det gjelder kjemisk tilstand er det fem vannforekomster som har god tilstand og en som har dårlig tilstand. Resterende vannforekomster har ukjent tilstand da det ikke finnes noe data om kjemisk tilstand. Den vannforekomsten som har dårlig tilstand er Ørfiskebekken fra utløp til Kruttverksdammen. Denne vannforekomsten er også svært modifisert.

Figur 27. Kakediagram over kjemisk tilstand Nittedal

Svært modifiserte vannforekomster

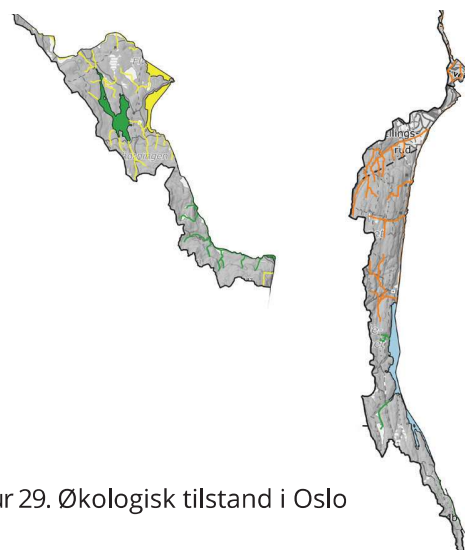
To innsjøvannforekomster og en bekkevannforekomst i Nittedal er svært modifiserte. De to innsjøvannforekomstene har moderat økologisk potensial, og elvevannforekomsten har dårlig økologisk potensial. Innsjøvannforekomstene har udefinert kjemisk tilstand.

OSLO

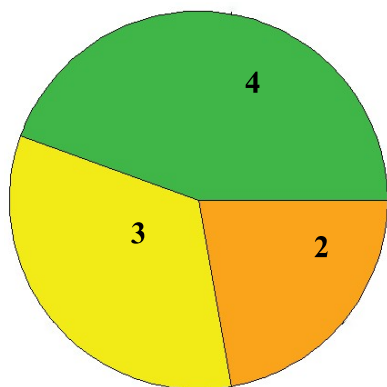
Det er kun 7% av Oslo kommunes areal som ligger innenfor vannområde Leira-Nitelva. Dette er deler av Nordmarka og Østmarka.

Det er 12 vannforekomster i disse delene av kommunen, 7 elvevannforekomster og 5 innsjøvannforekomster.

Tre av innsjøvannforekomstene er svært modifisert. De største påvirkningene er sur nedbør, diffus avrenning fra spredtbebyggelse, og dammer/barrierer. Hvor mye informasjon som finnes om tilstanden i vannforekomstene varierer, og de har derfor anslått presisjon som høy, middels eller lav.

Figur 29. Økologisk tilstand i Oslo

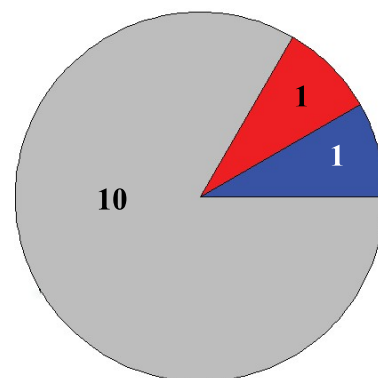
Figur 30. Kakediagram over økologisk tilstand i Oslo

Økologisk tilstand

I dag er fire av de naturlige vannforekomstene i god økologisk tilstand, tre i moderat tilstand, to i dårlig tilstand. Det er vannforekomstene Ellingsrudelva og Ellingsrudelva bekkefelt som er i dårlig økologisk tilstand.

Kjemisk tilstand

Når det gjelder kjemisk tilstand er det en vannforekomst som har god tilstand (Elvåga) og en som har dårlig tilstand (Ellingsrudelva). Resterende vannforekomster har ukjent tilstand da det ikke finnes noe data om kjemisk tilstand.

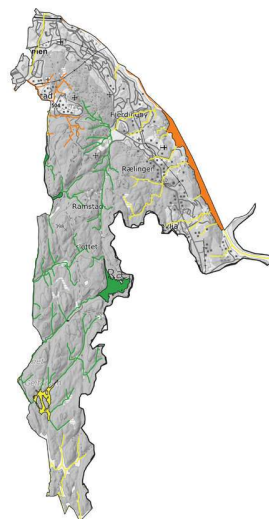
Figur 31. Kakediagram over kjemisk tilstand i Oslo

Svært modifiserte vannforekomster

Tre av innsjøvannforekomstene i Oslo er svært modifiserte. To av disse har moderat økologisk potensial, og en har godt økologisk potensial. To av disse har ukjent kjemisk tilstand, mens Elvåga har god kjemisk tilstand.

RÆLINGEN

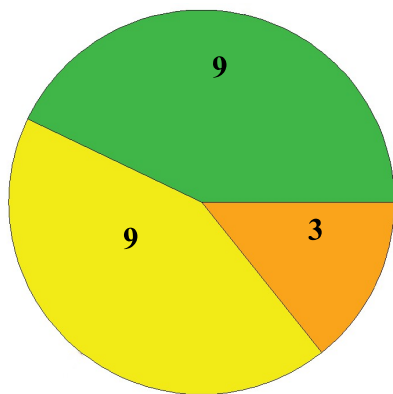
Det er 45% av Rælingen kommune som ligger innenfor vannområde Leira-Nitelva. Det er 21 vannforekomster i denne delen av kommunen, 16 elvevannforekomster og 5 innsjøvannforekomster. De største påvirkningene er diffus avrenning fra landbruk, spredt bebyggelse og kommunalt avløp, og sur nedbør. Hvor mye informasjon som finnes om tilstanden i vannforekomstene varierer, og de har derfor anslått presisjon som høy, middels eller lav.

Figur 32. Økologisk tilstand i Rælingen

Økologisk tilstand

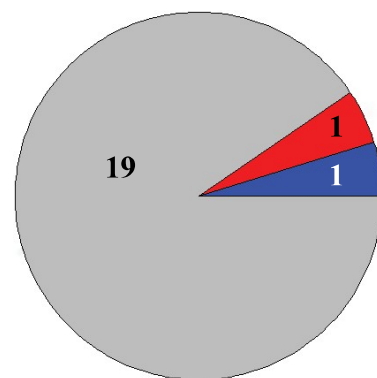
I dag er ni av vannforekomstene i god økologisk tilstand, ni i moderat tilstand, tre i dårlig tilstand. Det er vannforekomstene Bårlibekken-Vittenbergbekken bekkefelt, Nedre Nitelva og Svellet som er i dårlig tilstand.

Figur 33. Kakediagram over økologisk tilstand i Rælingen

Kjemisk tilstand

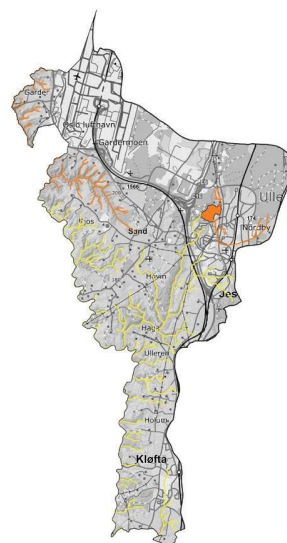
Når det gjelder kjemisk tilstand er det en vannforekomster som har god tilstand og en som har dårlig tilstand. Resterende vannforekomster har ukjent tilstand da det ikke finnes noe data om kjemisk tilstand. Det er vannforekomsten Bårlibekken-Vittenbergbekken som har godt kjemisk tilstand, og Nedre Nitelva som har dårlig tilstand.

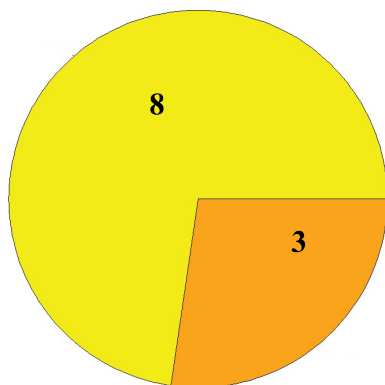
Figur 34. Kakediagram over kjemisk tilstand i Rælingen

ULLENSAKER

Det er 35% av Ullensaker kommune som ligger innenfor vannområde Leira-Nitelva. Det er 12 vannforekomster i denne delen av kommunen, 10 elvevannforekomster, en innsjøvannforekomst og en grunnvannsforekomst. De største påvirkningene er diffus avrenning fra landbruk, spredt bebyggelse og byer/tettsteder. Hvor mye informasjon som finnes om tilstanden i vannforekomstene varierer, og de har derfor anslått presisjon som høy, middels eller lav.

Figur 35. Økologisk tilstand i Ullensaker

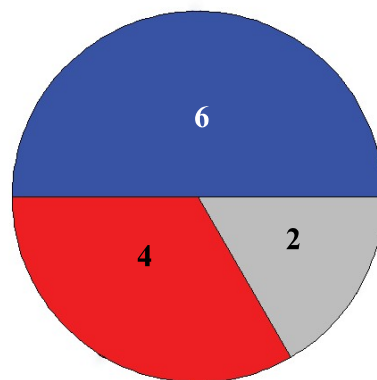
Figur 36. Kakediagram over økologisk tilstand i Ullensaker

Økologisk tilstand

I dag er åtte av vannforekomstene i god økologisk tilstand, tre i moderat tilstand. Det er vannforekomstene Nordbytjernet, Nordbytjernet bekkefelt og Songa-Vikka som er i dårlig økologisk tilstand.

Kjemisk tilstand

Når det gjelder kjemisk tilstand er det seks vannforekomster som har god tilstand og fire som har dårlig tilstand. Det er kun to vannforekomster som har ukjent tilstand. Det er vannforekomstene Leira Kringler-Kråkfoss, Nordbytjernet bekkefelt, Songa-Vikka og Leira nedstrøms Krokfoss som har dårlig kjemisk tilstand.

Figur 37. Kakediagram over kjemisk tilstand i Ullensaker

VEDLEGG 2. OVERSIKT OVER KOMMUNENES ØKONOMISKE BIDRAG TIL FELLESUTGIFTER I VO LEIRA-NITELVA

- Fordelingsnøkkel:
- Grunnbeløp kr. 20 500,-
 - Kr. 1,- pr. daa jordbruksareal
 - + kr. 3 pr. innbygger

Tabell 9. Kommunenens innbetalte felleskostnader i 2024

Inntekter/felleskostnader kommunevis	2024
Lillestrøm	261 400
Lørenskog	160 000
Nittedal	104 600
Rælingen	75 000
Oslo	42 600
Gjerdrum	66 500
Ullensaker	119 400
Nannestad	98 400
Gran	20 500
Lunner	34 400
Sum inntekter	982 900

VANNOMRÅDE
LEIRA-NITELVA
- elveliv.no -

VANNOMRÅDE LEIRA-NITELVA

Sekretariatet, c/o Lillestrøm
kommune
Postboks 313
2001 Lillestrøm

Telefon:
66 93 83 06

E-post:
post@elveliv.no

Nettside:
elveliv.no

Facebook:
[facebook.com/
vannomradeLeiraNitelva](https://facebook.com/vannomradeLeiraNitelva)